

Quaestiones theologicae. De sacramentis in genere.

Numéro d'inventaire : 1979.17915

Auteur(s) : Mathurin Avice

Type de document : affiche

Éditeur : Ysambart (Joseph) (Caen)

Imprimeur : Ysambart (Joseph)

Période de création : 3e quart 18e siècle

Date de création : 1763

Description : Une feuille de papier bruni et froissé. bords déchirés et froissés. Déchirure et perforation le long de la pliure médiane. Petite estampe dans la partie supérieure (gravure sur bois). Texte imprimé, avec lettrines, dans la partie inférieure.

Mesures : hauteur : 490 mm ; largeur : 375 mm

Notes : Question de théologie que doit discuter Mathurin Avice le vendredi 15 juin 1763 au collège-séminaire des Oratoriens à Caen. La question porte sur les sacrements et s'appuie sur une citation: Vous boirez dans la joie les eaux aux sources du salut. Les trois premiers articles traitent des sacrements en général. Les deux suivants concernent le baptême. L'estampe représente deux anges tenant des palmes et portant une couronne d'épine dans laquelle sont inscrits les mots "Jesus" et "Maria".

Mots-clés : Affiches de thèses et d'exercices publics

Filière : Université

Niveau : Supérieur

Autres descriptions : Langue : Français

Nombre de pages : 1

ill.

CHRISTO SACRAMENTORUM AUTORI. QUÆSTIONES THEOLOGICÆ. DE SACRAMENTIS IN GENERE.

Haurietis Aquas in gaudio de Fontibus Salvatoris. If. C. 12. v. 3.

SACRAMENTIS totidem veluti canalibus, innumera divinæ gratiæ beneficia ad nos profluere Christus ipse sancivit. Sacramentum in genere definiri potest *signum* sensibile, in usum religionis stabilem à Deo institutum, sanctitatis tum significandæ, tum efficiendæ, *vim habens*. Unde liquet, nec sacrificium ex naturâ suâ, nec sacramentalia ab Ecclesiâ instituta sacramentis esse annumeranda. In statu innocentie nulla extitisse videntur sacramenta. Sub lege autem naturæ, aliquod fuisse sacramentum, in peccati originalis remedio, testes sunt Sanctus Augustinus & Sanctus Thomas. Quodnam verò illud esset, traditio filiet & scriptura. De vi circumcisionis disputatur. Non ita pauci, duce Augustino, contendunt, eam, ad delendum peccatum originale institutam, gratiam ex opere operato contulisse: sed neque scripturis, neque primis Patribus innitur illa sententia. Non defuere suæ legi scriptæ Sacramenta, sed egena & vacua elementa, gratiam ex se non producebant: à Christo dandam præfigurabant. Desierunt cum abrogata fuit lex illa per mortem Christi; aliquandiu tamen licite potuerunt observari: licet enim, mortuo Christo, mortua, non illico mortifera.

VERITAS umbris, & nova succedere veteribus Sacramenta, nunquam deinceps immutanda. Nec plura, nec pauciora, quàm septem agnoscit Ecclesia. Suâ quæque materiâ constant, suâque formâ quæ quidem verbum est verè consecratorum. In utràque nemini quidquam licet immutare, & si alterutrius substantiam afficiat mutatio, sacramentum tollit. Antehac prorsus ignota, prodit octavo sæculo forma conditionalis, decimo tertio ab omnibus Latinorum Ecclesiis admittitur, quoties de validitate sacramenti characterem imprimentis ritè dubitatur, nunc usurpanda. Alia sunt mortuorum sacramenta, Baptismus videlicet & Pœnitentia, eaque necessitate mediæ; vivorum reliqua, eaque necessitate præcepti divini. Primarius omnium effectus, gratia habitualis, quam, interius mentem sanctificando, producent *ex opere operato*. Baptismus & Pœnitentia per se primam, cætera secundam, singula denique propriam sibi gratiam conferunt, per influxum moralem. Secundarius Baptismi, Confirmationis & Ordinis effectus, est character, animæ indelibiliter impressus, undè ea iterari nefas. Existentiam illius, traditio demonstrat; acris est de ejusdem essentiâ disceptatio.

AUTHOR Sacramentorum novæ legis, quis est nisi Christus Dominus? An ut Deus, an verò ut homo? Ut Deus per potestatem autoritatis, ut homo per potestatem excellentiæ. Ordinarius minister, solus homo viator, non tamen quilibet indiscriminatim. Ut sacramenta licite conficiantur aut conferant, integritas fidei, & animæ sanctitas requiruntur, non item ut valide. Ad sacramenti valorem essentialis est vera intentio faciendi saltem quod facit Ecclesia. Actualis & interior in ministro apprime exoptanda, neutra verò de necessitate sacramenti, sufficit, & absolute necessaria est exterior & virtualis. Jure huic inesse creditur, qui singula debitis in circumstantiis, & eâ, quâ par est, reverentiâ peragit. Procul ergo intentio jocularis. Sacramentorum subjectum, solus etiam homo viator. In adultis plures ad eorum validam licitamve susceptionem conditiones desiderantur ac dispositiones. Invalide ab eo suscipiuntur, qui nullam omnino præ se fert intentionem ea suscipiendi; illicite tantum ab eo qui fide caret. Cæremonias in sacramentorum administratione publicâ usurpandas, potuit, potestque etiamnum Ecclesia instituire: institutas nemo privatus aspernari debet, aut pro arbitrio suo intervertere.

De Sacramento Baptismi.

BAPTISMUS est Sacramentum à Christo institutum ad regenerationem hominum quæ fit per ablutionem ex aquâ cum expressâ sanctissimæ trinitatis invocatione. Materia ipsius remota, sola aqua naturalis, proxima, ablutio. Sive per immersionem, sive per aspersionem, sive per effusionem fiat, perinde validus est, nec usquam trina immersio fuit necessitate mediæ necessaria. Forma Baptismi apud Latinos, hæc est: ego te baptizo in nomine Patris &c. Apud Græcos, ista: baptizatur servus Christi &c. utraque legitima, ac eadem quoad sensum; non eo prætextu fretus quisquam audeat ab Ecclesiæ suæ more discedere. Nec valuit, nec valere potest Baptismus in solo Christi vel alterius personæ nomine collatus. Varii varium tempus instituti à Christo Baptismatis assignant: qui institutionem illius, ante passionem reponunt, probabilius videntur sentire. Ordinarius Baptismi minister, Sacerdos; extraordinarius, ex delegatione, Diaconus; in necessitate quilibet. Baptismum ab hæreticis datum, Cyprianus cum multis Africæ Episcopis, & similianus cum Asiaticis invalidum habuere. Id ægrè ferens Stephanus S. P. minas intentavit, deponit, at fulmen continuit, nec anathemate percussit. Denique per plenarium concilium dirempta lis est, error rebaptizantium proscriptus, recenta antiquitas, explosa novitas.

CUM nullus sit sexus, nulla ætas, conditio nulla, quæ non sit peccato obnoxia, neminem fas est à sacro fonte Baptismatis arcere. Attamen amentibus quos lucida manent intervalia, non impertiri debet, nisi, dum illuxerit ratio, optare se illud indicaverint. Non etiam baptizandi sunt infidelium filii invititis parentibus, nisi forte sub servitute teneantur, aut proxima sint morte perituri. Parvulos actuali propriâ quæ sibi fide destitutos, baptismo fidem illis infundente, fidelibus aggregari, quis inficias ibit? Pernam omnem quæcumque sit ac reatum culpæ tollit efficacia Baptismi prævis cum dispositionibus suscepti, & illi fide suscepto peculiare est, fictione recedente, reviviscere, delicta quæ priora delere; ipsa verò fictio, & subsequencia peccata, laborioso supersunt Pœnitentiæ baptismo diluenda. Tamen si necessarius est necessitate mediæ Baptismus ad salutem consequendam, suppleri nihilominus potest per votum illius sincerum cum charitate perfectâ, sic & per martyrium. Baptisma Joannis ut potè cælestibus tantummodò præministrans, valdè, tum efficaciam, tum naturâ, differebat à Baptismo Christi Domini. Posterioris plures sunt Cæremoniæ religiosè servandæ, quibus tamen gratiam duntaxat ex opere operantis, perque modum impetrationis, convenit producere.

Has Thefes, Deo duce & Auspice Dei-parâ tueri conabitur

MATHURINUS AVICE, Conv. Cenomanensis. Die Veneris 15. Julii Horâ post meridiem sesqui-secundâ, Anno Domini 1763.
IN AULA COLLEGII SEMINARII CENOMANENSIS SACERDOTUM ORATORII DOMINI JESU.

CENOMANI, ex Typis JACOBI YSAMBART, Collegii & Civitatis Typographi, in Compito Sirenis.